

EGZAMIN LICENCJACKI
ZAGADNIENIA
KULTURA I PRAKTYKA TEKSTU

I. WIEDZA O LITERATURZE

1. a) Strukturalizm i „literackość”; b) Autor – narrator – postać w kontekście koncepcji strukturalistycznych i poststrukturalistycznych.
2. Intertekstualność: pojęcie i gatunki intertekstualne (parodia, pastisz, parafraza, recenzja). Intertekstualność w świetle koncepcji strukturalistycznych i poststrukturalistycznych.
3. „Narracja jako wiedza”. Typy narracji. Tożsamość narracyjna w ujęciu różnych metodologii badawczych (poststrukturalizm, antropologia literatury, nowy historyzm).
4. Interpretacja tekstu literackiego. Spór esencjalistów (strukturalizm, fenomenologia, tradycyjna hermeneutyka) i antyesencjalistów (poststrukturalizm, dekonstrukcja, pragmatyzm).
5. Płeć, seksualność i inność w literaturze i literaturoznawstwie – w świetle koncepcji studiów feministycznych, *gender* i *queer*. Polskie pisarki i pisarze nowocześni w kontekście wskazanych zagadnień – z włączeniem ostatniego okresu (do wyboru, na trzech przykładach).
6. Periodyzacja literatury polskiej XX wieku – wybierz i uzasadnij trzy wybrane daty historycznoliterackich przełomów.
7. Historia literatury na tle historii społecznej: linie najważniejszych sporów w światopoglądowych i literackich, w środowiskach twórczych, w dwudziestoleciu międzywojennym oraz w okresie powojennym (na trzech przykładach do wyboru).
8. Nowoczesność jako pojęcie i zjawisko kulturowo-społeczne w polskim kontekście – Witkacy, Gombrowicz, Schulz, Lem.
9. Gatunki i koncepcje awangardowe w utworach poetyckich lub prozatorskich (do wyboru). Udokumentuj sposób funkcjonowania eksperymentu literackiego w odniesieniu do ważnych przełomów, tendencji, okresów powojennej literatury – z włączeniem najnowszej (do wyboru, na trzech przykładach).
10. Najważniejsze dyskusje krytycznoliterackie po 1989 roku; krytyka literacka jako sposób pisania o literaturze (najważniejsze nazwiska, tradycje, problemy XX i XXI wieku).
11. Cechy polskiego postmodernizmu – na przykładzie przekształceń w literaturze i zjawisk związanych z rynkiem literackim w latach 90. XX wieku.
12. Pamięć i trauma jako kategorie interpretacyjne w kulturowej teorii literatury. Wskaż i omów zjawiska (tematy, nurty, tendencje) w prozie i reportażu XX wieku i po 1989 roku, powiązane z kategorią doświadczenia historycznego.

II. WIEDZA O KULTURZE

1. Antropologia kultury jako nauka.
2. Doświadczenie w kulturze w perspektywie antropologicznej.
3. Ciało i płeć w kulturze współczesnej.
4. Miejsce i przestrzeń jako kategorie antropologii kulturowej.
5. Podmiotowość w literaturze i kulturze.
6. Historia i pamięć. Formy i rola w kulturze.
7. Autobiografizm – autobiografia (tożsamość jednostki i zjawisko w kulturze).
8. Historia i model kultury opartej na piśmie
9. Literatura i słowo. Ujęcie antropologiczne.
10. Antropologia obrazu – antropologia spojrzenia jako problem kultury współczesnej.

III. TEKSTOLOGIA I EDYTORSTWO

1. Omów relacje, jakie występują między autorem, wydawcą, edytorem, redaktorem naukowym a redaktorem wydawniczym (adiustatorem).
2. Jak rozumiesz terminy: dzieło, tekst, przekaz? Omów ich zakresy oraz relacje na gruncie tekstologii dzieł literackich.
3. Scharakteryzuj tekstologiczno-edytorski problem polskiej interpunkcji.
4. Omów najważniejsze problemy edytorskie spowodowane przez działalność różnych form cenzury.
5. Co sądzisz o kwestii autorstwa dzieł literackich oraz konieczności i możliwości jego dochodzenia?
6. Czy tekstologię i edytorstwo wiążesz, czy rozdzielasz, czy odróżniasz?
7. Co wiesz o różnych typach wydań i jak mógłbyś określić szczególny status wydania krytycznego?
8. Na czym polega specyfika edytorstwa czasopisma na tle edytorstwa książki?
9. Jak postrzegasz twórczy wkład grafika i typografa (redaktora technicznego) w ukształtowanie książki i czasopisma?
10. Omów najważniejsze zasady obowiązujące wydawcę korespondencji.
11. Nakreśl właściwe relacje tekstu i obrazu w poprawnych edycjach książkowych (typografia, kompozycja, zasady ilustrowania).
12. Omów wybrane zjawisko: poezja wizualna, liberatura, książka artystyczna.

13. Współczesny rynek prasy – geneologia czasopism i problemy wydawnicze.
14. Prasa w formie papierowej i internetowej. Analiza porównawcza.

IV. JEZYKOZNAWSTWO

1. Definicja stylu; odmiany stylowe współczesnej polszczyzny.
2. Wyznaczniki różnych stylów. Styl a gatunek.
3. Problematyka spójności tekstu. Kohezja i koherencja.
4. Poprawność leksykalno-stylistyczna (metafory w tekstach nieliterackich, konstrukcje redundantne, powtórzenia wyrazowe, szablony językowe oraz wyrazy modne).
5. Estetyka i etykieta komunikacyjna oraz problemy etyki mowy.
6. Podstawowe pojęcia językoznawstwa normatywnego (kultura języka, funkcje języka, system, norma, uzus, błąd językowy).
7. Innowacje językowe i zapożyczenia w polszczyźnie.
8. Polityka językowa. Podstawy działalności kulturalnojęzykowej; działania upowszechniające wiedzę o języku (poradnie językowe, elektroniczne korpusy, Obserwatorium Językowe UW, Rada Języka Polskiego).
9. Poprawność paradygmatycznego doboru elementów leksykalnych (analizmy, pleonazmy i tautologie, peryfrazy, nadmierne uproszczenia, synonimy, wieloznaczność, wyrazy modne, szablon leksykalny, metafory).
10. Poprawność składniowa, ortograficzna, interpunkcyjna i stylistyczna.
11. Etykieta równościowa.
12. Repozytoria ilustracyjnych (i nie tylko) materiałów archiwalnych.
13. Wykorzystywanie materiałów ilustracyjnych w warsztacie pracy filologa (licencje Creative Commons).
14. Korpusy języka polskiego i źródła leksykograficzne online.